

Protokoll

Kommunstyrelsens arbetsutskott

2025-12-15

KSAU § 182

Yttrande över "Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037"

Dnr 2025/411.KS

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

att avge yttrande enligt vad som framgår av protokollet.

Bakgrund och sammanfattning

Den nationella planen för transportinfrastrukturen innehåller åtgärder för att underhålla statlig infrastruktur och utveckla statliga vägar, järnvägar, samt sjö- och luftfart. Hösten 2024 presenterade regeringen sin infrastrukturproposition, med ekonomiska ramar för den kommande nationella planen och länsplanerna. Utifrån riksdagsbeslutet fick sedan Trafikverket i uppdrag att ta fram förslag till nationell plan för transportsystemet och länsplaneupprättarna fick i uppdrag att ta fram länsplaner.

Den 30 september 2025 redovisade Trafikverket förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037. Trafikverkets förslag gick samtidigt på extern remiss och remissynpunkter lämnas till regeringen. Det är sedan regeringen som beslutar om den nationella planen.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har berett Markaryds kommun att, senast den 30 december 2025, inkomma med synpunkter på förslaget.

Markaryds kommun avger följande yttrande över förslaget:

Regeringen har väsentligt ökat den ekonomiska ramen för den nationella planen 2026-2037 jämfört med anslagen i tidigare plan, vilket är mycket positivt. Ett effektivt, hållbart och robust transportsystem är avgörande för Sverige som nation. Det är också avgörande för Markaryds kommuns utveckling, arbetsmarknadens tillväxt och näringslivets konkurrenskraft. Markaryds kommun välkomnar därför planens inriktning som helhet, men vill särskilt påtala betydelsen av att ett par föreslagna satsningar i planen genomförs, vilka är av stor betydelse med hänsyn till kommunens strategiska geografiska läge och funktion som knutpunkt mellan tre län: Kronoberg, Skåne och Halland.

Markarydsbanan – en strategiskt viktig järnvägsförbindelse

Markaryds kommun ser mycket positivt på att Trafikverket uppmärksammat Markarydsbanans centrala betydelse och arbetat in projektet i förslaget till nationell plan. Markarydsbanan är en järnvägsförbindelse som i dag är underutnyttjad i förhållande till sin potential men som, utbyggd med det planerade mötesspåret i Knäred, skulle utgöra en ännu viktigare resurs för regional arbetspendling och tillgänglighet.

Markarydsbanan utgör en direkt och konkurrenskraftig förbindelse mellan Halmstad, Markaryd, Hässleholm och vidare mot Kristianstad, Malmö, Köpenhamn samt Göteborg. En stärkt funktion för banan skulle väsentligt förbättra pendlingsmöjligheterna för kommunens invånare och företag. För ungdomar, studenter och arbetstagare utan bil är Markarydsbanan som en väl fungerande järnvägslink särskilt viktig.

Markaryds kommun har ett starkt och växande näringsliv, inklusive industri och logistik, där effektiva kommunikationer är avgörande – inte minst för kompetensförsörjningen. En utbyggnad av Markarydsbanan med det planerade och projekterade mötesspåret i Knäred skulle stärka tillgången till kompetens och marknader, samt bidra till att stärka befintliga och nya etableringar. Mot bakgrund av den omfattande pendlingen till arbetstillfällen i Markaryds kommun skulle den förslagna satsningen stärka måluppfyllelsen för klimat-, energi- och miljömål på lokal, regional och nationell nivå.

Markarydsbanan utgör dessutom en alternativ transportlänk i ett område där redundansen är begränsad. Vid störningar på Västkustbanan kan Markarydsbanan spela en viktig roll för att upprätthålla trafikflöden. En fungerande öst-västlig förbindelse är även av stor strategisk betydelse som förstärkning av landets totalförsvar.

Markaryds kommun vill särskilt påtala den höga nettonuvärdeskvoten för investeringen i ett mötesspår i Knäred. Denna, i det stora perspektivet, ganska begränsade satsning skulle ge en mycket stor regional samhällsnytta till relativt låga investeringskostnader jämfört med andra järnvägssatsningar.

Region Kronoberg och Markaryds kommun har investerat betydande belopp i utbyggnaden av Markarydsbanan mellan Markaryd och Hässleholm och vill att trafikeringen med persontåg ska kunna komma igång fullt ut utan dröjsmål. Det är också viktigt att Trafikverket planerar drift och underhåll bättre, så att åtgärder som kontaktledningsbyten kan genomföras samtidigt som järnvägen stängs för byggnationen av mötesspåret i Knäred.

Södra stambanan Lund-Hässleholm

I Trafikverkets underlag för Södra stambanan konstateras att sträckan Lund-Alvesta utgör Södra stambanans stora flaskhals redan med nuvarande trafikbelastning. Kapacitetsbristen är stor på viktiga delar av sträckan med en blandad trafik av lokala/regionala tåg, godståg och fjärrtåg.

Genomförandetiden för objektet Lund-Hässleholm har förlängts utanför planperioden 2037, vilket kommer att negativt påverka trafiken för arbetsresor som är betydande speciellt mellan Malmö-Hässleholm-Älmhult-Alvesta. Eftersom Markaryds kommun har en stor inpendling via sträckningen Hässleholm-Markaryd kommer detta även att påverka möjligheten till inpendling med tåg till Markaryds kommun negativt.

Även den betydande godstrafiken på Södra stambanan mellan Sverige och övriga Europa kommer att påverkas negativt med förlängda restider om genomförandetiden förlängs.

Kostnaden för en utbyggnad av sträckan Lund-Hässleholm med två nya spår är beräknad till 32 miljarder kr. I planen finns endast 3,3 miljarder kr avsatta för projektet, vilket är betydligt mindre än de 16 miljarder som finns avsatta för projektet i nuvarande plan. Då endast 3,3 miljarder kr är avsatta i planen 2026–2037 indikerar detta i Trafikverkets egen tidsplan, att utbyggnaden Lund-Hässleholm riskeras att senareläggas till kommande infrastrukturplaner och att en trafikstart kan fördröjas till början/mitten av 2040-talet.

Bandelen är redan idag en av de hårdast belastade sträckorna i landet och kan innebära att nuvarande regionaltrafik kan drabbas av indragningar när den övriga trafiken kommer att öka. En snabbare utbyggnad av Lund-Hässleholm är nödvändig då kapacitetsbristen negativt påverkar tågtrafiken i stora delar av landet.

Mot denna bakgrund anser Markaryds kommun att det är positivt att Trafikverket föreslår en snabbare utbyggnad genom att projektet med två nya spår Lund-Hässleholm kan genomföras med alternativ finansiering och genomförare. Detta synsätt sammanfaller också med regeringens ambitioner.

Regeringen har lyft fram ett förslag för att korta genomförandetider och öka kostnadskontrollen genom att använda alternativa genomförare och alternativ finansiering. En utredning skall lägga förslag om detta i slutet av 2025. Utredningens slutsatser kan därmed beaktas i den kommande propositionen.

Markaryds kommun vill i sammanhanget lyfta fram det förslag till snabbare utbyggnad som den kommunala samverkansorganisationen ”Stambanan.com” har tagit fram. Detta förslag bygger på erfarenheter från Öresundsbron och Botniabanan och har redovisats för regeringen och

utredaren för alternativ organisation för infrastrukturprojekt. Sträckan Lund-Hässleholm skulle kunna utgöra ett lämpligt pilotprojekt med tanke på dess strategiska betydelse.

Beslutsunderlag

Beslut KS § 193, 2025-12-02

Förslag till nationell plan, 2025-11-27

Förslag på gemensam skrivelse, 2025-11-25

Brev till kommuner ordf RUN, 2025-12-01

RS gemensamma svar på NP 2026-2037, 2025-12-01

Beslutet expedieras till:

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se